

Životní prostředí – prostředí pro život

Analýza spotřeby léčiv v ČR

Ing. Lenka Smetanová, RNDr. Josef K. Fuksa, CSc.

Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v. v. i.

Projekt SS02030008 Centrum environmentálního výzkumu: Odpadové a oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost (CEVOOH)

Klíčová slova: spotřeba léčiv, Státní ústav pro kontrolu léčiv

Pro analýzu trendů spotřeby léčivých přípravků v České republice jsme využili veřejně dostupné údaje Státního ústavu pro kontrolu léčiv (SÚKL). Jedná se o údaje o dodávkách léčivých přípravků do lékáren a jiných zdravotnických zařízení s rozlišením podle anatomicko-terapeuticko-chemického klasifikačního systému a podle cesty podání jednotlivých přípravků. Vyhodnocovali jsme dostupná data za 3 roky (2018, 2019, 2020). Data jsou vykazována čtvrtletně jako DDD (doporučené denní dávky). Sestavili jsme přehledy za jednotlivé roky a celkový přehled za období 2018-2020. Pro jednotlivé léčivé přípravky je v naší databázi vždy uvedena jejich anatomicko-terapeuticko-chemická klasifikace (kód a název ATC), cesta podání, počet distribuovaných balení, finance, počet doporučených denních dávek celkem (DDD celkem) a počet doporučených denních dávek na 1 000 obyvatel a den (DDD/1000 ob/den).

Data byla seřazena podle celkového počtu distribuovaných denních dávek (DDD celkem). V dalším kroku byly pro jednotlivé léčivé přípravky podle jejich ATC a cesty podání dohledány a přiřazeny údaje umožňující přepočítání DDD na hmotnostní jednotky (pro některá léčiva ovšem nejsou DDD dostupné). Pro vyhledávání byla využita databáze ATC/DDD Index 2021 WHO (https://www.whocc.no/atc_ddd_index/).

Pro další práci s daty jsme určili jako kritérium počet distribuovaných denních dávek (DDD celkem) v daném roce pro jednotlivé látky. Jako limitní hodnotu kritéria jsme zvolili 1 milion DDD za rok (v sumárním přehledu tedy 3 miliony DDD za 3 roky). V této kategorii je přibližně 500 látek. Pro většinu z nich byly DDD přepočteny na hmotnostní jednotky. Takto jsme získali seznam léčiv, která jsou v ČR užívána v největších množstvích. V prezentaci uvádíme výsledky i v porovnání s daty o světové spotřebě a v kontextu s koncentracemi, které byly naměřeny v odpadních a povrchových vodách. Celková vykazovaná spotřeba léčiv v ČR je v současné době na standardní evropské úrovni okolo 600 DDD/člověk/rok.